

Mwongozo wa Rasilimali ya Dyslexia kwa Familia za Ohio

Takriban mtu 1 kati ya 5 duniani ana dyslexia!

Dyslexia ni nini?

Dyslexia ni mojawapo ya ulemavu wa kawaida wa kujifunza. Watu wenye dyslexia wana nguvu nyingi, lakini wana matatizo yasiyotarajiwa ya kujifunza kusoma. Matatizo haya hayahusiani na akili au motisha ya mtu. Watoto wenye dyslexia wanaweza kujifunza kusoma, akili zao hufanya kazi kwa njia tofauti kidogo. Familia, walimu wa shule za mapema, au walimu wa shule ya chekechea mara nyingi huwa wa kwanza kugundua kwamba watoto wana matatizo ya kuzungumza au kujifunza shuleni. Ni muhimu kuzingatia dalili zinazoonyesha kwamba mtoto anaweza kuwa na dyslexia. Watoto wenye dyslexia wanaweza kuonyesha mchanganyiko wowote wa dalili. Ingawa dalili moja haimaanishi mtoto wako ana dyslexia, ni muhimu kuzungumza na walimu wa mtoto wako ikiwa una wasiwasi.

Je! ni dalili gani zinazoweza kuonyesha kwamba mtoto wangu anaweza kuwa na dyslexia?

Shule ya awali

- Kuchelewa kujifunza kuzungumza
- Inaweza kuwa vigumu kutamka maneno ("pusgetti" badala ya "spaghetti")
- Kuendelea "kuongea kama mtoto"
- Historia ya matatizo ya kusoma kwa wazazi au ndugu
- Kukumbuka mashairi na nyimbo za watoto wachanga kunaweza kuwa changamoto
- Ugumu wa kutaja herufi/namba
- Kusimulia hadithi ambazo ni ngumu kufuata

Daraja la K-2

- Hahusishi herufi au michanganyiko ya herufi na sauti
- Kutamka maneno rahisi kama paka, ramani, na lala ni changamoto
- Anasoma polepole, anasoma maneno vibaya au anasoma bila kujieleza
- Kuchanganyikiwa na jozi kama vile kabla/baada, kulia/kushoto, n.k.

Daraja la 3-5

- Mara nyingi hukisia maneno kwa sababu hawawezi kuyatamka
- Ni bora katika kujibu maswali kuhusu maandishi ikiwa yanasomwa kwa sauti
- Ugumu wa kutamka maneno kwa usahihi (kwa mfano, "mazine" badala ya "magazine")
- Kuandika kunaweza kuwa changamoto, na makosa ya mara kwa mara ya tahajia
- Kuruka au kusoma vibaya maneno mafupi ya kawaida

Daraja la 6-12

- Husoma polepole na hufadhaika; Hapendi kusoma
- Mara nyingi huruka maneno madogo au huacha sehemu ya maneno marefu wakati wa kusoma kwa sauti
- Hupendelea maswali ya chaguo nyingi kuliko ya kujaza-pengo au maswali mengine yenye majibu mafupi
- Kujifunza lugha ya kigeni kunaweza kuwa changamoto
- Kukariri ukweli, orodha au maelekezo kunaweza kuwa ngumu

Je! watoto huku Ohio wanachunguzwaje kwa dalili za dyslexia?

Shule za Ohio huwachunguza watoto wote kwa dalilia za dyslexia katika Shule ya chekechea au Daraja la Kwanza. Familia zinaweza kuomba uchunguzi wa dyslexia katika daraja la 1-6 pia (au mwalimu aliye na ruhusa ya familia). Ikiwa mtoto wako amefanyiwa uchunguzi na shule ikatambua dalili za dyslexia, utapokea mawasiliano kutoka kwa shule ya mtoto wako. Mtoto wako anaweza kupewa uchunguzi wa kina zaidi pamoja na msaada wa ziada darasani. Msaada huu wa ziada unaitwa "[mafunzo ya kusoma na kuandika yaliyopangwa](#)."

Ikiwa ungependa kuomba uchunguzi kutoka kwa shule ya mtoto wako ili kuona ikiwa mtoto wako yuko katika hatari ya dyslexia, tembelea tovuti ya Kituo cha Ushirikiano wa Familia cha Ohio (Ohio Statewide Family Engagement Center) ili kupata [Sampuli ya Barua ya Ombi la Uchunguzi](#).

Ni nini kitakachobadilika shuleni ikiwa mtoto wangu atatambuliwa kuwa na dalili za dyslexia?

Ikiwa mtoto wako atatambuliwa kuwa na dalili za dyslexia, shule itatoa msaada wa darasani kwa masomo ya kitaaluma. Watoto wenye dyslexia huendelea kujifunza katika darasa lilelile walilokuwa hapo awali. Utaarifiwa kuhusu kile ambacho shule inafanya ili kumsaidia mtoto wako katika kujifunza.

Wanafunzi wengi wenye dyslexia, au ambao wanashukiwa kuwa na dyslexia, hawatahitaji huduma maalum za elimu. Ikiwa wanahitaji msaada, ombi la tathmini rasmi ya elimu maalum linaweza kufanywa wakati wowote. Familia zinaweza kuanza mchakato wa elimu maalum kwa kutuma ombi la maandishi kwa mwalimu wa mtoto wao na/au mwalimu mkuu. Tembelea tovuti ya Ohio Statewide Family Engagement Center (Kituo cha Ushiriki wa Familia cha Ohio) ili kupata [Sampuli ya Barua ya Ombi la Tathmini ya Sampuli](#). Idara ya Elimu na Kazi ya Ohio (Ohio Department of Education and Workforce) ina [Mpango wa tathmini kwa Familia](#), ambayo ni ratiba ya hatua zinazohusika katika kuanza mchakato wa elimu maalum.

Mtoto wangu anatatizika. Ninaweza kuwasaidiaje nyumbani?

Ni kazi ya shule kutoa elimu ya umma ya bure na ifaayo kwa mtoto wako, na wewe na familia yako ni washirika muhimu na shule ya mtoto wako. Unaweza kuuliza walimu wa mtoto wako kwa mawazo ya kile unachoweza kufanya nyumbani, kulingana na kile shule inafundisha mtoto wako.

Sisi sote hujifunza kwa njia tofauti. Tutajua jinsi unavyojifunza vyema zaidi.

Ninapaswa kumwambia nini mtoto wangu kuhusu dyslexia?

Ni muhimu kudumisha mtazamo chanya. Kila familia itachukua njia tofauti ya kuzungumza na mtoto wao kuhusu dyslexia. Hapa kuna baadhi ya madokezo kwa ajili yako:

- "Ubongo wetu ni kama misuli, na tunahitaji kufanya mazoezi ya kuutumia ili kuusaidia kukua. Ninakupenda, niko hapa kukusaidia, na walimu wako pia."
- "Dyslexia inamaanisha ubongo wako unaweza kuwa na wakati mgumu kulinganisha herufi na sauti. Mwalimu wako atafanya kazi pamoja nawe kuhusu mambo ambayo umekuwa ukipata wakati mgumu nayo, na tunaweza kujaribu baadhi ya mambo hayo hayo nyumbani pamoja pia."

- "Unajua vile umekuwa na wakati mgumu shuleni? Nitazungumza na walimu wako kuhusu hilo. Sisi sote hujifunza kwa njia tofauti. Tutajua jinsi unavyojifunza vizuri zaidi."
- Inaweza kuwatia moyo watoto na watu wazima kusikia mifano ya [mafanikio ya watu ambao wana dyslexia](#).

Je, ninaweza kwenda wapi ili kujifunza zaidi kuhusu dyslexia na Shule za Ohio?

Kama kawaida, rasilimali yako ya kwanza na bora ni shule ya mtoto wako. Waalimu wetu huku Ohio wanafundishwa mikakati bora ya kufundisha kusaidia wanafunzi wote. Rasilimali zingine kuu ni [International Dyslexia Association's Ohio Chapters \(Sura za Kimataifa za Chama cha Dyslexia cha Ohio\)](#), na [Understood.org](#). Unaweza pia kutembelea tovuti ya Idara ya Elimu na Kazi ya Ohio (Ohio Department of Education and Workforce) kwa mwongozo na rasilimali za kisasa kuhusu [Msaada wa Dyslexia katika shule za Ohio](#). Ikiwa unahitaji msaada zaidi kutoka kwa mzazi/mlezi ambaye amepitia mchakato wa kufanya kazi na shule ya mtoto wao, fikiria kufikia mmoja wa [Washauri wa Wazazi wa Ohio](#).

Viunganishi kwa Rasilimali

- [Orodha ya vitabu kuhusu Dyslexia kwa watoto na watu wazima](#)
- [Sampuli ya Maombi ya Uchunguzi wa Dyslexia](#)
- [Watu maarufu wenye dyslexia](#)
- [Orodha ya Mfano ya Dalili za Onyo za Dyslexia kutoka kwa mzazi wa Ohio](#)
- [Kitabu cha Mwongozo wa Dyslexia cha Ohio ambacho Shule Zinafuata](#)
- [Sheria za Msaada wa Dyslexia za Ohio](#)
- [Habari kuhusu Dyslexia na Sheria ya Elimu Maalum ya Shirikisho](#)
- [Tovuti ya Idara ya Elimu ya Ohio \(Ohio Department of Education\) na Msaada wa Kazi za Dyslexia](#)
- [Sura za Kimataifa za Chama cha Dyslexia](#)
- [Ramani ya Washauri wa Wazazi wa Ohio](#)

Shukrani maalum kwa familia na waelimishaji wa Ohio ambao walishirikiana na Idara ya Elimu na Kazi ya Ohio (Ohio Department of Education and Workforce) na Kituo cha Ushiriki wa Familia cha Ohio (the Ohio Statewide Family Engagement Center) katika Chuo Kikuu cha Ohio State kuandaa mwongozo huu.

Ili kuona toleo la kielektroniki la mwongozo huu, tembelea go.osu.edu/dyslexiaguide.